

E-mail: kgj@reddernesfagforening.dk
Reddernes Fagforening

Att.: Kristian Goul-Jensen

København, den 28. juli 2023
J.nr. 34617/jlw

Vedr.: Bilkørsel i træt tilstand

Kære Kristian

Som aftalt under vort møde på mit kontor fremsender jeg vedlagt et notat dateret den 28. juli d.å. vedrørende den problemstilling, som vi drøftede under vort møde.

Jeg håber, at notatet er brugbart.

Du er naturligvis velkommen til at rette henvendelse til mig, såfremt notatet giver anledning til spørgsmål eller kommentarer.

De bedste hilsner

Torben Koch

KOCH /
CHRISTENSEN

Advokatfirma

Sankt Annæ Plads 6
DK-1250 København K

CVR.nr. 13701504

T +45 33 15 08 00

Handelsbanken
0890 1062227

kc@kochchristensen.dk
kochchristensen.dk

Torben Koch
John Kahlke
Niels Gyde Poulsen
Henrik Karl Nielsen
Kim Meurs-Gerken
Jesper Lett

J.nr. 34617 tk/mk/jlw
København, den 28. juli 2023

NOTAT

Emne: Muligt arbejdsgiveransvar, såvel civilretligt som strafferetligt, i forbindelse med en situation, hvor arbejdsgiveren under særlige omstændigheder pålægger medarbejderen at køre udrykningskørsel

I nogle regioner har arbejdsgiveren, eksemplificeret ved en melding fra ambulancechef [REDACTED] under overskriften "UAD og hviletid" tilkendegivet følgende: "har vi i AMB/ALB besluttet, at AMK fremover registrerer alle UAD'er på grund af træthed til at vare 3 timer, hvorefter ambulanceberedskabet sættes i drift igen."

Det er overfor mig oplyst, at ambulancepersonalet afvikler deres vagter på enten 12 timers vagter eller 24 timers vagter.

På den baggrund opstiller Reddernes Fagforening følgende problematik:

Situationen er følgende: En ambulanceredder konstaterer under en 24 timers vagt efter nogle timers vagt, at han føler sig for træt til fortsat at køre udrykningskørsel. Denne træthed konstaterer han i time 16 på 24 timers vagten. Han føler sig derfor på dette tidspunkt ikke i stand til på fuld forsvarlig og betryggende vis at foretage udrykningskørsel. Arbejdsgiveren anmoder ham derfor om at foretage en 3 timers hvileperiode. Herefter skal han fortsætte med at køre udrykningskørsel på fuldstændig normal vis. På dette tidspunkt, når de 3 timer er gået, mangler ambulanceredderen fortsat 5 timer af sin 24 timers vagt.

Såfremt ambulanceredderen efter den såkaldte hvileperiode bliver pålagt at foretage en udrykningskørsel, hvorefter ambulanceredderen bliver involveret i et trafikuheld med forskellige konsekvenser, herunder personlige skader samt økonomiske tab, kan arbejdsgiveren da i en sådan situation blive draget til ansvar, såvel i civilretlig som i strafferetlig henseende?

I den konkrete situation kan man lægge til grund, at ambulanceredderen overfor arbejdsgiveren har tilkendegivet, at han føler sig for træt til på fuld forsvarlig og betryggende vis at køre udrykningskørsel. Han bliver imidlertid anmodet om at foretage de 3 timers hviletid. Herefter bliver ambulanceføreren involveret i et trafikuheld med såvel personlige samt økonomiske skader. Det må bevismæssigt lægges til grund, at ambulanceredderen i forbindelse med uheldet fortsat må skønnes for træt til på fuld betryggende og forsvarlig vis at køre udrykningskørsel.

Spørgsmålet er herefter, hvorvidt arbejdsgiveren, der meddelte ambulanceredderen denne instruks/ordre, kan pålægges et ansvar, såvel i civilretlig som i strafferetlig henseende.

Det strafferetlige retsgrundlag forefindes i færdselsloven, udrykningsbekendtgørelsen samt de mere generelle bestemmelser i straffeloven.

KOCH /
CHRISTENSEN

For så vidt angår færdselsloven er følgende §§ relevante: § 3, § 4, § 41, § 42, § 54, stk. 2 samt endelig strafbestemmelsen i § 117.

Advokatfirma

For så vidt angår det strafferetlige ansvar er det medvirkensbestemmelsen i straffelovens § 23 samt uagtsomhedsbestemmelsen i straffelovens § 19, der kan blive aktuelle i en situation som den foreliggende.

Endelig henvises til de almindelige bestemmelser i udrykningsbekendtgørelsen.

Der ses ikke at foreligge retspraksis, der kan anskueliggøre samt belyse den foreliggende problemstilling.

Det fremgår af færdselslovens § 54, stk. 2 (førerevne-kriteriet), at "et motor-drevet køretøj må endvidere ikke føres eller forsøges ført af nogen, som pga. sygdom, svækkelse, overanstrengelse, **mangel på søvn**, påvirkning af opstemmende eller bedøvende midler eller af lignende årsager befinder sig en sådan tilstand, at han eller hun er ude af stand til at føre køretøjet på fuld betryggende måde".

Overtrædelse af denne bestemmelse straffes efter færdselslovens § 117, hvor både bødestraf og fængselsstraf kan komme på tale. Herudover kan der være tale om ubetinget frakendelse af førerretten efter færdselslovens § 126 under særligt skærpende omstændigheder.

Det fremgår af *Beredskabsstyrelsens Håndbog i Indsatsjura for 2021*, at en arbejdsgiver hæfter for sine ansatte i redningsberedskabets skadegørende handlinger, hvis arbejdsgiveren har instruktionsbeføjelsen.

I den foreliggende situation er der netop tale om, at arbejdsgiveren er udstyret med denne instruktionsbeføjelse, hvor han efter 3 timers såkaldt hvile kan beordre ambulanceredderen til på ny at køre udrykningskørsel.

Såvel færdselsloven som udrykningsbekendtgørelsen forudsætter naturligvis, at ambulanceredderen i en udrykningskørselssituation i enhver henseende er frisk og årvågen, således at farlige situationer under udrykningskørsel kan undgås. Det stiller naturligvis store krav til ambulanceredderen at køre udrykningskørsel, hvor man ved brug af horn og lygter må tilsidesætte en række ellers ufravigelige bestemmelser i færdselsloven.

Det siger næsten sig selv, at ambulanceredderens optimale beredskab kan være nedsat pga. mangel på søvn, træthed, overanstrengelse eller svækkelse, som kriterierne i § 54, stk. 2, forudsætter.

Enhver form for udrykningskørsel må antages at indebære en i trafikmæssig henseende farlig situation. Dette gælder såvel for ambulanceredderen, som kører udrykningskørslen, såvel som de omgivende trafikanter.

Da ambulanceredderen i en udrykningskørselssituation har ret til at tilsidesætte en række fundamentale bestemmelser i færdselsloven, er hans ansvar naturligvis skærpet. En sådan udrykningskørsel indebærer således potentielt fare for såvel ambulanceredderen som for de trafikanter, som måtte befinde sig på den strækning, som ambulanceredderen kører fra stationen frem til ulykkesstedet.

Alle trafikanter, såvel ambulanceredderen som de øvrige trafikanter, har i en sådan situation et skærpet ansvar.

Min konklusion er således følgende:

I strafferetlig henseende må arbejdsgiveren efter en nærmere konkret vurdering kunne straffes for medvirken efter straffelovens § 23.

I civilretlig henseende kan ambulanceredderen i en sådan situation efter omstændighederne have handlet culpøst. Der er tale om dansk rets almindelige erstatningsansvar, der kaldes culpaansvaret.

I en sådan situation, hvor ambulanceredderen har handlet culpøst, indtræder der automatisk et ansvar for arbejdsgiveren i henhold til DL 3-19-2.

Dette civilretlige ansvar indebærer, at arbejdsgiveren kan blive pålagt at erstatte det økonomiske tab, som måtte opstå i forbindelse med et sådant uheld.

Min afsluttende konklusion er således, at hvis et medlem af Reddernes Fagforening måtte forårsage et uheld under disse omstændigheder, bør man rette et krav mod arbejdsgiveren, såfremt modparten gør et erstatningsretligt krav gældende som følge af et økonomisk tab i civilretlig henseende, samt foretage anmeldelse til politiet med en redegørelse for de nærmere omstændigheder, hvorfor uheldet kan være indtrådt.

Torben Koch

KOCH /
CHRISTENSEN

Advokatfirma